

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB7

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB7", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 21*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2003 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb7-txt-shoot-id21aa3724-489c-4cdc-9dbe-d2a7ab689905.pdf> (tilgået 01. august 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 21

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Den her omtalte Anfegtelse er en meget piinagtig og kvalfuld, derhos indtil Afsindighed næsten dialektisk-forviklet, den er, hvis man kunde tænke sig det saaledes, for teleologisk at bestemme den: en Opdragelses-Tortur, der, hvis ell. nogen, er beregnet paa at dræbe al Egenwillie.

Det er nemlig en Art Besættelse. Den Lidende er, msklig talt, aldeles uskyldigt Lidende. Det er ikke som i Forhold til Synd, at han selv forsætlig fremkalder disse Tanker, lige det Modsatte disse Tanker forfølge ham. I Angest flyer han dem paa enhver Maade; han maaskee anspænder indtil Fortvivlelse al sin Opfindsomhed og Opmærksomhed for at undgaae ikke blot dem, men endog hver den fjerneste Berøring med hvad der kunde staae i Forhold til dem. Hjælper ikke, Angesten bliver saa kun desto større. Her hjælper altsaa ikke det sædvanlige Raad: see at glemme, undflye; thi det er jo just hvad han gjør, men det nærer blot Angesten.

For at holde denne Qval ud behøves der da ell. fordres der en specifik Religieusitet, der ydmygt og uden [at] knye henfører det til Gud omtrent saaledes: for Dig, o Gud, er jeg Intet, gjør Du med mig hvad Du vil, lad mig lide alt dette, som næsten bringer mig til Afsindighed, Du er dog den hvem ene Viisdom og Forstand tilhører, den kjerlige Fader. En saadan Religieusitet behøves der for at holde det ud. Støder denne Qval sammen med en lidenskabelig Egenwillie, der ikke saaledes kan blive til Intet for Gud, saa maa det ende med at den Lidende gaaer fra Forstanden.

Altsaa den Lidende udholder det ved Hjælp af Religieusitet. Men nu kommer Friheds-Bevidstheden med Ansaret. Lidelsen er i sig selv maaskee den meest martrende for et frit Væsen, saaledes at være som ufri i et Andets Vold. Men Frihedens Ansvar spørger: er Msk. da ikke ansvarlig for sine Tanker? Denne Bekymring føder ny Angest, idet Lidelsen nu tillige synes at blive Skyld. Hvad skal han nu gjøre? Her sigter det atter efter Forstanden, og er der Selvraadighed ell. Egenwillie i ham, saa gaaer han fra Forstanden. Det, som nemlig ell. skal hjælpe et Msk, at han bliver angest og bange og flyer fra det Onde, det er jo netop in casu Det, som styrter ham i hine onde Tankers Magt. Jo mere angest han bliver, jo mere Magt faae de over ham.

Her maa endnu engang specifik Religieusitet til for at holde ud. Lidelsen er blandt Andet den, at han maatte taale, at ethvert Msk som Trediemand ansaae ham for skyldig og uden videre sagde til ham: Du skal stræbe at undflye saadanne Tanker – som han maaskee med en næsten afsindig Opfindsomhed har stræbt at undflye. Lidelsen er fremdeles, at han intet Fodfæste kan finde, om det nu er Lidelse ell. Synd, thi han er ene med Gud, og hvo turde saa være saa sikker. Han er atter bragt som til Afsindighed. Han gjør Alt for at flye, han skjælver blot ved Tanken om den fjerneste Idee-Association, der kunde bringe hine Tanker frem – og saa skal han ovenikjøbet være skyldig. I ethvert

[a] Thi hvad der vrøvlevorrent ofte bliver gjort gjældende m: H: t: Forbrydere, at en uimodstaaelig Lyst driver dem til at stjæle o: s: v.; det gjælder i en ganske anden Forstand om Tanker, og det bliver da altid et stort Spørgsmaal, hvorvidt et Msk. er absolut Herre over enhver Tanke, o: over hvilke Tanker ell. Tankebevægelser, der skal opkomme ell. fare gjennem hans Hoved; thi hvilke Tanker han beskæftiger sig med er jo noget Andet.

Utaalmodighedens Øieblik maa det være ham, som kunde ikke Børnene naar de pine en Sommerfugl, plage En værre end han er plaget. Uddøer ikke al Egenwillie i ham, saa gaaer han fra Forstanden. Han maaskee næsten i et Utaalmodighedens Øieblik kunde ønske dette, for dog at faae ende paa Selvmodsigelsen i Qvalen.

Hvad er her nu at gjøre? Intet; tie og bie i Bøn og Tro. Eet maa han gjøre, ikke fortvivle om Frelsens Mulighed, ikke – opgive Gud. Thi man taler om at opgive sig selv, men det er Sludder, nei Talen er om at opgive Gud.

Er der nemlig i hans Qval nogen Skyld, saa maatte den stikke i, om han for hurtigt slutter af og vil finde sig i Lidelsen, men dog med den Selvraadighed, at det at vente at den skal borttages, det maa han nu engang opgive. Nei, just dette maa han opgive.

Naar saa Hjælpen kommer, det veed intet Msk., om kort Tid ell. om 40 Aar, det veed intet Msk. Men Hjælpen vil ligge i, at »Frelseren« kommer til at stille sig paa en anden Maade for ham. Den Lidende har formdl. undgaaet af yderste Magt, at disse onde Tanker da ikke kom over ham i Bønnen, ell. naar han tænkte paa Gud, antagende, at det da maatte være en uhyre Synd. Og dog ligger netop Frelsen her, i, at han faaer Frimodighed til for Gud at tænke disse onde Tanker sammen med Gud – for nemlig at blive af med dem. Frelsen ligger just i, at han faaer en Frelser, ell. at Frelseren bliver saaledes til for ham, at han til ham tør sige: disse onde Tanker forfølge mig, ikke ladende sig skrække af, at det jo, idet han nævner disse onde Tanker, er som havde han dem nu igjen.

Naar dette skal lykkes ham ell. forundes ham, kan intet Msk. sige. Vist er det, hvad enhver Erfaren veed, at ogsaa Naaden har sin Tid og sine Tider, at der kommer Øieblikke, hvor det pludseligt lykkes og forundes, som man i Aar og Aar forgjeves har forsøgt.

Det der nemlig er Utaalmodigheden, hvori saa Selvraadigheden maa ligge, er [at] han paa een ell. anden Maade vil see en Ende ∴: en Forklaringens Ende paa Sagen, selv om dette er, at der ingen Forklaring er, og hell. ingen at vente her i Livet. Dette vil han saa ydmygt finde sig i, dog troe Gud, elske Gud. Han er da ikke som Dem, der trodsigt opgive Gud, nei, han tværtimod jo behøver Gud i ethvert Øieblik for at holde denne Lidelse, Meningsløshedens, ud. Men at hans Lidelse er og bliver meningsløst, det vil han have afgjort, for nu at samle al sin Kraft paa at bære den taalmodigt, ydmygt. Men saaledes vil Gud ikke, Gud seer let heri lidt af Selvraadighed, thi Gud vil, at han tillige i ethvert Øieblik skal haabe paa Frelsens Mulighed, og at han, hvilket Øieblik den saa tilbydes ham, skal modtage den med samme Glæde som i første Øieblik. Dette forøger jo vistnok i en vis Forstand end mere Lidelsen, gjør Spændingen, hvori han holdes svævende (og hvori Selvraadigheden skal uddøe) mere anstrengende. Det er ganske vist, at det

for det dybere Msk dog er en Slags Lindring at faae det afgjort og vist, at Hjælp er ikke at vente, Opgaven er at tie og taale. Men Opgaven er tillige at haabe mod Haab. Just derfor kommer han til Dag ud og Dag ind at repetere sin Lidelse; thi han skal jo hver Dag haabe - mod Forstand - at dog maaskee Gud vil hjælpe ham, og det skal han holde ud Aar efter Aar. See dette er at opdrages til, at lære Lydighed: ikke engang med Villighed til at finde sig i det Tungeste som Afgjørelse, at faae Lov til det, men villig dertil tillige hver Dag at skulle haabe til Gud, at det dog maaskee kunde behage ham. Den blot msklige Haaben er forlængst udmattet, en saadan Haaben er derfor en religieus Gjerning, en ny Lydighed der fordres af ham, der ret lader ham føle i hvilken Forstand Gud er Herren. Naar man finder det lettere at bære den tungeste Afgjørelse qua Afgjørelse (thi det at der er Afgjørelse er just Lindringen) saa at skulle saaledes haabe Aar efter Aar, der kun bekræfte, at der ingen Hjælp hidtil er kommet - saaledes at haabe det er jo at forstyrres i eetvæk i at hvile i Afgjørelsen: see det er at lære Lydighed.